

Kedves Környékbéliek!

Ha igazából nem is vettük észre, hosszú ünnepi hétvégét hagytunk magunk mögött. Teltek a napok és – maradjon köztünk – jól meg is keveredtek. Előbb szombaton volt péntek, majd pénteken lett szombat. Szombaton aztán megint szombat. (Az egyik szabadnapként tituláltatott). Ami viszont biztos: az óraállítás miatt egy órával hosszabbat alhattunk, a vasárnap az vasárnapra esett és azt hétfő követte. A mai hétfőben aztán nincs semmi különös, olyan, mint a többi hétkezdet. (Ha csak az nem teszi kicsit mássá, hogy a szokásos pénteki Kitekintő oldal most tarulhat csak Önök elé, és nemcsak a kisteleki, hanem a mórakalmi nagytájt is pásztázza.) A négynapos ünnep sokaknak – kik csak most tudtak időt szakítani az elmaradott tennivalók pótlására, – mégis kevés volt. A határ serénykedői, bár kidolgozhatták magukat, szántottak, vetettek, s bizony ilyenkor, az őszi munkák dandárjához nem nézi senki se a naptárt. Maradt munka erre a hétre is. Amikor esütörtökön érdeklődtünk a pusztaszeri határ emberétől, hogy mit is mutat az aznapi naptár, emberünk a traktor szerelése közben felelte, hogy igazi próbára tevő idő a mostani, merthogy nála például már negyedszerre mondja föl a szolgálatot az orosz masina. A magyarok forradalma, bocsássuk meg neki, az eszébe se jutott... Hála Istennek, minden következmény nélkül mondhatta, amit mondott. Igazi nagy ünnepeként a mi októberi jeles napunknak.

Az időjárásra egyáltalán nem lehetett panaszunk. Megadta az esélyt, hogy már az október végnapjain jó esztendő kezdődjön. A gazdaembernek ez már az új év kezdete, hiszen ágyába hintette a jövő évi kenyérnek való magját. Elvetette a búzát, a rozsot...

Majors Tibor

• A századik...

Csengelei krónika

Ez press?! Nem – de híradató hely!
(Fotó: Gyenes Kálmán)

• Munkatársunktól

Hatodik évfolyamának huszadik számával századik kiadását ünnepelte nemrégiben a Csengelei Krónika. Saját megnevezését kisbetűvel adja a falu tudára, a friss szám elejét színesre vették s bemutatták magukat és az ilyenkor elmaradhatatlan ünnepi tortát.

A havonta kétszer megjelenő lapot a csengelei polgárőr csoport támogatja, s felelős kiadóként Kucsora Péter, szerkesztőként pedig Molnár Mihály jegyzi. A századik füzet, mert a faluújság valójában olyan, mint egy gondosan vezetett iskolai irka, a 352. oldalánál tart. Ha elejétől nézzük lapjait, olvashatjuk Gregus Sándorné gazdajegyzői ismertetőjét a Csongrád Megyei Agrárkamara képviselőinek választásáról, majd a falubéliek vélekednek a NATO-hoz való csatlakozásról. A krónikák sorában tisztelgés Gazsivits József tiszteletére emlékének. A focimeccsek eredményei, a hirdetések a jelen pillanatai.

Az ünnepi szám, egyáltalán nem ünneprontóként, többek közt azokat az elképzeléseket, elhatározásokat gyűjtötte csokorba, amelyek nagyszerűek, csodálatosak

voltak és – nem lett belőlük semmi. Eszerint nem a Kővágó-kanyarhoz épült a falu, ahová Król Oszvánd tanulmánya javasolta 1935-ben, hanem a Csengelei kapitányság belső-csengelei iskolájához. A hatvan éve született tervvel az öreg kéréteket – a csengelei koldusokat – Szeged városának népjóléti tanácsnok, dr. Kemenessy Tibor egy tanyaházba terelte volna, de a 25-30 személy eltartását már az akkori kincstárnokok is sokallották. A csengelei templom alapozásához már a köveket is összehordták, amelyet szegedi törvényhatósági bizottság közgyűlése 70 ezer pengőért 1941-ben kívánt fölépíteni, s abban 540 hívőre számítottak. Ahogy a krónikás írja: a háború közbeszólt. A Dékány-kocsma átalakítását – ebből lett volna a csengelei művelődés háza – Komócsin Zoltán, a hajdani politikai bizottság hatalmi embere is segítette, mégsem érhetette meg a falu, mert 1975-ben a belvíz miatt életveszélyessé nyilvánították és be is zárták. Később, a gaboneterület felújítását, a kultúra szentélyévé. Az avatási ünnepségre érkező német vendégek, 1994-ben még csak félkészben láthatták, de végül is 24 év alatt felépült, nem lett „füstbe ment terv” – adja hírlál csengelei krónika.

• A Dél-Alföldön elsőként Ipari park Mórakalmmon

Az Ipari, Kereskedelmi és Idegenforgalmi Minisztérium döntését követően tény a Homokháti Térségi Agrár-Ipari Park létezése és működése – 10 hektáron, Mórakalmmon –, új távlatokat nyitva e térség fejlődésének. A teljes infrastruktúrát, s jelentős ár- illetve adókedvezményeket biztosító önkormányzat elsősorban élelmiszerfeldolgozó cégekre számít a betelepülők között, de nyitott bármilyen más vállalkozás irányába is, amennyiben az a térség gazdasági fejlődésére, foglalkoztatására jótékony hatással van.

Az Heti Világgazdaság ipari parkokkal foglalkozó frása szerint „Ahogy Győrben, a Csongrád megyei Mórakalmmon is kulcsszerepet játszott az ipari park ötletének kitalálásában a polgármester, Nógrádi Zoltán.” Mi is őt kérdeztük a dél-alföldi térségben egyedülálló gazdaságfejlesztési lehetőség háttéréről, s magáról az „iparitelepítés” gyakorlati tenni- és tudnivalóiról.

• **Polgármester úr, hogyan veszi a bátorságot egy kisváros ahhoz, hogy a nagyok és erősek közé „befurakodva”, a dél-magyarországi városok közül elsőként hozza el az ipari park című pálmát az Ipari, Kereskedelmi és Idegenforgalmi Minisztérium pályázatán?**

– Az elmúlt negyven évben az volt a feladata homokhátnak, benne Mórakalmmon is, hogy friss zöldséggel, gyümölcscsel, élelmiszeripari alapanyaggal, no meg munkaerővel lássa el Szegedet... Ez az időszak elmúlt. S ha nem teszünk semmit, már középtávon számítani lehet a környékbeli települések elnéptelenedésére. Korszakhatárhoz érkezünk tehát, talpra kell állítanunk a térség gazdaságát! Ennek egyedüli útja: az agrárvertikum felépítése, illetve a szé-

Nógrádi Zoltán: „Korszakhatárhoz érkezünk, talpra kell állítani a térség gazdaságát!” (Fotó: Gyenes Kálmán)

leesebb értelemben vett iparfejlesztés. Ehhez lehet üdvöztető módszer az ipari park létesítése, amikor is egy jól elhatárolható terület infrastruktúráját megteremtve, jelentős ár- és adókedvezményeket biztosítva igyekszik egy település vonzóvá tenni magát a befektetők számára. Valami speciálisat kellett leteennünk az ipari tárca asztalára, hogy egyáltalán szóba álljanak velünk, s bebizonyítsuk, hogy a 120 hektáros nagy ipari parkok mellett igenis a kisebbeknek is létjogosultsága van, amennyiben egy térség feltételeinek, adottságainak, reális lehetőségeinek ez felel meg a legjobban. Mi javasoltuk először, hogy egy ipari park lehessen agráripari jellegű is!

• **Milyen közvetlen és közvetett előnyei származnak a mórakalmiaknak, illetve a térségben élőknek az ipari park létesítésétől, s milyen gazdasági stratégiát követ az önkormányzat?**

– Mindazon cégek, melyek a kedvező feltételek miatt idetelepelnek, munkahelyeket is teremtenek. A direkt foglalkoztatásbővítésnek azonban van egy közvetett

munkahelyteremtő hatása is, hiszen a feldolgozó cégek beszállítói körüket is nyilván e térségből kívánják kialakítani. Ezáltal viszont nőhet a kistermelők önfoglalkoztatása, erősödhet termelésük biztonsága, stabilizálódhat termékeik piaca jutása. Önkormányzati stratégiánk lényege a falusi gazdaság diverzifikálását, azaz több lábbon álló fejlesztése, természetesen a mezőgazdaságra alapozva. Nem elég, hogy komoly élelmiszerfeldolgozó kapacitást várunk az ipari parkba, gondoskodnunk kell a folyamatos alapanyagellátásról is – megfelelő mennyiségben és minőségben! Ami viszont csak szervezeten, termelői közösségek létrehozásával lehetséges. Ezt az ügyet szolgálja a kistérségi önkormányzati egyesület szövetkezeti fejlesztési programja is. Ne feledjük, hogy ez az ipari park nemcsak Mórakalmmon, hanem az egész homokháti boldogulását kívánja szolgálni. Amikor beszállítói körrel beszélünk, eleve 25-30 kilométeres körzetben gondolkodunk.

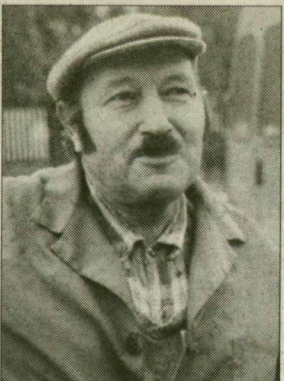
• **Az ipari park cím elnyerésével végül is mekkora forintosítható támogatáshoz jutott a homok-**

háti kistérség, s mekkora kedvezményekre számíthatnak a betelepülő vállalkozások?

– A cím elnyerésével belépőt váltottunk további támogatások megszerzéséhez. Már másnap a minisztériumhoz volt következő pályázatunk – háromkötetes tanulmány mellékletekkel, dokumentumokkal, engedélyes tervekkel – az infrastruktúra-célú támogatásra. A 10 hektáros ipari park teljes infrastruktúrális kiépítése hároméves futamidőre szól, s közel 200 millió forintba kerül. Ennek 50 százalékát várhatóan az ipari minisztériumból sikerül megszerezni, míg a többit más egyéb forrásokból kell majd „összeszednünk”. Ami pedig a kedvezmények körét és mértékét illeti, minden esetben egyedileg dönt az önkormányzat, aszerint, hogy mekkora az adott vállalkozás gazdaságfejlesztő, foglalkoztatásbővítő hatása a térségre. Mind a telekárnál, mind a helyiadóknál minimum 50 százalékos kedvezménnyel, s minimum ötéves futamidővel lehet számolni. Indokolt esetben természetesen a teljes mentesség is elképzelhető...

Órfi Ferenc

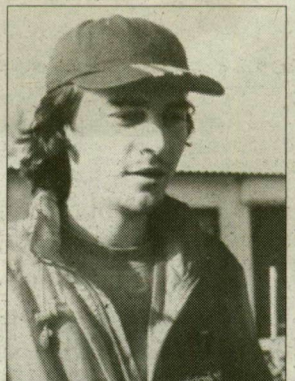
Mi az ünnep manapság?

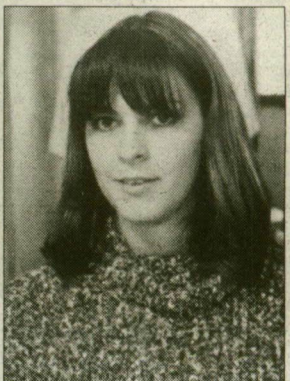
Juhász Sándor csengelei gazdálkodó: – Mit is mondjak erre? Az ünnep kinek ez, kinek az. Nekem igazából az, ha a család iastól-fiaistól összejön. Nálunk ez a karácsony napja, a másnapja vagy az új év ünnepe. Sári lányom is, Éva lányom is férjnél van, ilyenkor együtt be is zárták. Később, a gaboneterület felújítását, a kultúra szentélyévé. Az avatási ünnepségre érkező német vendégek, 1994-ben még csak félkészben láthatták, de végül is 24 év alatt felépült, nem lett „füstbe ment terv” – adja hírlál csengelei krónika.

Kucsora Antalné, kisteleki eladó: – Most csináltam a gyerekeknek a ballagást, akkora családban mint a mienk, ahol én vagyok a legfiatalabb, összejöttünk vagy százan. Ez már megmondja, hogy mi is az igazi ünnep. A névnapokon, születésnapokon is biztosságunk negyvenen. Nekem inkább a húsvéti meg a karácsonyi ünnepek a nagyobbak. Azok melegsége, családiassága sohasem volt hasonlítható az április negyedikéhez, a november hetedikéhez, mert azok, annak elni a portékát, amiért egész évben gürcölt, büjkált, csúszott-mászott a fölőiban.

Bessenyei Csaba, sándorfalvi kútkészítő: – Számunkra a karácsony az igazi ünnep, mert ezt együtt tölti az egész család. A különélő bátyám is haza látogat néhány napra. A név- és születésnapokon egy-egy szál virággal vagy kisebb ajándékkal lepjük meg az ünnepeket, de csak szűk családi körben. Ezenkívül augusztus 20-át az Ópusztaszeri Emlékparkban töltjük. A sándorfalvi búcsúra és a május 1-jei ünnepségre néha-néha elmegyünk. Ilyenkor a gyerekeknek és a család hölgytagjainak vásárfiát hozunk.

Vincze Orsolya, a Gábor Dénes Főiskola diákja: – A legfontosabb a karácsony, a szeretet ünnepe. Ilyenkor találkozik az egész család. Az év többi ünnepén nem szoktunk teljes létszámban összegyűlni. A születés- és névnapokról csak a legszűkebb családi körben emlékezünk meg. Az állami ünnepeket nem foglalkozom igazán, nem is ismerem mindegyiket. Esetleg május 1-jén Balástyáról beutazom Szegedre a barátaimmal. A Ligetben sétálgatunk, válogatunk az árusok portékáiból és néha felülünk a körhintára.

K. T.

Faluújság

• **Munkatársunktól**
Lassan már minden település szerkeszt krónikát, ad ki magáról hírelő alkalmasítást. A teljesség igénye nélkül tetünk egy kört a nagyszegedi homokvidéken, belelapoloztunk faluújságokba. Aki rendszeresen böngész azokat, sok értékességhez juthat.

Röske

A röskeiek a Falusi Sutogóból értesülhetnek egy-két olyan eseményről, ami nemcsak a polgármesteri hivatalban történik. Faluhíreket, pénzügyi tanácsokat, a plébánián történeteket kísérelhetik nyomon azok, akik nemcsak a hirdetésekre és a jeles alkalmak beharagozására kíváncsiak. Röske képviselő-testületének lapja ezernél több példányban jelenik meg.

Zákányszék

A Zákányszéki Kis Újság se mindig a faluelőkelőség dolgait veszi górcső alá. A nagyobb cégek közleményei is fontosak. Nem mindegy, hogy mikortól és mennyit fizetünk a gázért, villanyért, vízért. Megszívlelendő néhány orvosi tanács. Böröcsök Zoltán szerkesztő sem tudott ellenállni a foci csabításának, (miért is tenné?) hiszen ha most gyengélkednek is az aranylábú zákányi gyerekek, tavaly első lettek a megyei mérőretekén.

Pusztamérges

Alapítvány adja ki a Megyeszéle lapot. Üllésen, Ötömösön, Pusztamérgesen, Balotaszálláson vásárolható. Pusztamérgesen szerkesztik (dr. Galambos Miklós, Ótót-Kovács Benő), Csákiné Tanács Rozália öttömösi, Vince Béláné, ifj. Balázs Piri Lászlóné, Nyilas Sándorné balotaszállási híreket látja a falusi redakciónál. Az idén több olyan jeles összefüggéssel, versengéssel zajlott Pusztamérgesen, (tanyakonferencia, töltöttkáposzta- és kaspörköltfőző-verseny, falunapok...) A Virágos Európaért Mozgalom Minősítő Bizottsága megállapítása szerint a falu nem vallott szégyent.

Perczel

E parányi kisteleki tájnak nincs külön lapja, de mint észrevehették, a Kitekintő oldal alkalmakként beszámol az ottani történésekről. Iskolája már rég bezárt, boltja se nyit ki abban. A Kistelek és Csengele közé élkező terület szövetkezete bomlóban, de emberei – lehetünk vagy százan – nem hagyták el. A tájék, nincs rá biztos adat, azért kapta e történelmi nevet, mert a negyvennyolcas szabadságharc idején, a szőregi csata előtt, Perczel Mór az itteni mezőn gyülekezett seregével, s a fához, amelyhez lovát kötötte, annak helyén később iskola épült. A hajdani csataelőkező szíthő helyen – erről később még szót ejtünk – a Szegedi Managerek és lapunk játékos kedvű vállalkozói mérték össze tudásukat. Lengőtekében, dartsdobásban, asztaliteniszben és több labdjátékban. Az még mai napig sem derült ki, hogy a mezei megmérettetésen valójában ki is volt a vesztes? Állítólag: igazságtalan döntetlen született.